

DE HUWELIJSVERWACHTING

In de praktijk blijkt dat veel echtparen tot de ontdekking komen dat hun verwachtingen van het huwelijk en van elkaar erg kunnen verschillen. Dat deze verwachtingen geleidelijk om aanpassing vragen. Je zou kunnen zeggen: Ze moeten realistischer worden. Het is belangrijk eerlijk na te gaan wát verwachtingen kunnen inhouden. Bijvoorbeeld: bevrijding van eenzaamheid - kameraadschap en gezelligheid - seksuele vervulling - romantiek en liefde - bevestiging als man of vrouw - een maatschappelijke positie - een warm gezinsleven - een stuk aanvulling op die gebieden waar je zelf iets mist of te kort schiet.

Veel verwachtingen blijken té hoog gespannen te zijn. Men verwacht van het huwelijk en de partner zoveel dat je wel teleurgesteld moet worden. En als die teleurstellingen en frustraties te pijnlijk worden, kan het verbreken van de relatie dé oplossing lijken. De verleiding bestaat dan op zoek te gaan naar een nieuwe romantische relatie, waarbij de voorgaande als een vergissing beschouwd wordt. Anderen ontwikkelen een meer realistischer instelling.

Romantiek alleen is dus niet voldoende. Je zou ook kunnen zeggen: gevoelsmatige liefde is niet voldoende. Liefde vraagt méér dan een gevoelsmatige betrokkenheid bij de ander. Liefde heeft ook met de wil en ons verstand te maken. Met een weloverwogen keuze.

Een weloverwogen keuze.

Dit houdt in dat we ons moeten bezinnen waar de liefdesrelatie kwetsbaar is; wat over en weer de verwachtingen zijn, en in hoeverre deze realistisch zijn; welke doelstelling wij aan het huwelijk geven en hoe we de onderlinge verantwoordelijkheid zien.

Weten we bijvoorbeeld wat we zelf hebben bij te dragen, hoe we als een team kunnen samenwerken en hoe we desillusie kunnen voorkomen?

En zijn we bereid om van elkaar te leren en rekening met elkaar te houden?

Vooraf in de begintijd van een huwelijk kunnen teleurstellingen een rol spelen. Laten we bij enkele aanpassingsproblemen stilstaan:

- Waar men vroeger in de verkeringsstijd elkaar regelmatig ontmoette, is men nu opeens de hele dag op elkaar aangewezen.
- Hoe vul je met elkaar die tijd en wat doe je tijdens de periode dat je partner voor zijn of haar werk weg is?
- Welke persoonlijke ruimte heb je náást de 'gezamenlijkheid'?

- Je verwacht de nodige aandacht, intimiteit en romantiek. Maar wat doe je dan met de teleurstelling als je ontdekt dat je partner dagen heeft dat dit niet tot hem of haar doordringt omdat bepaalde moeilijkheden of bezigheden te veel aandacht opeisen?
- Je verwacht begrip voor jouw situatie, maar hoe vang je dan het probleem op als blijkt dat dit begrip in de dagelijkse praktijk erg beperkt blijkt te zijn? Bijvoorbeeld als je vrouw zo druk bezig is met het ontwikkelen van haar mogelijkheden dat ze enigszins voorbij gaat aan de dingen die voor haar man reuze belangrijk zijn?
- Hoe leer je elkaar opvangen als de verschillende geaardheid zich doet gelden en een aanslag doet op de tweezaamheid? Weet je dan welke aanpassingen nodig kunnen zijn of hoe je dit samen opbouwend kunt bespreken?

Wat houdt een realistische verwachting in?

Een realistische verwachting betekent een nuchtere kijk op de praktijk van het huwelijk. Het betekent de bereidheid om aan een goed huwelijk te willen werken, in plaats van aan een ideaal huwelijk. Ideale huwelijken bestaan er namelijk niet omdat de mensen niet ideaal, niet volmaakt zijn! We moeten daarbij voorkomen ons uitsluitend blind te staren op ons ideaal óf op de praktijk. Een ideaal kan reuze ontmoedigen als je met de beperkingen en fouten in die relatie in aanraking komt.

Je kunt elkaar zelfs murw maken met een ideaalbeeld wat niet haalbaar lijkt te zijn.

Maar je uitsluitend concentreren op de praktijk zal ook frustreren.

Geloof je op de duur dan nog in het huwelijk? In het goede en unieke daarvan?

Een huwelijk vraagt om een ideaal én om de praktische invulling daarvan.

En juist daarvoor moeten we bij onze Schepper terecht die man en vrouw schiep en het huwelijk instelde. God wilde daarbij een 'twee-eenheid', een man en vrouw die sámen als twee verschillende maar gelijkwaardige partners een eenheid zouden vormen. Een eenheid die gefundeerd zou zijn op liefde, toewijding en trouw. Een eenheid die een afspiegeling zou zijn van de liefdesrelatie die God met ons wil hebben.

Drie ingrediënten

God heeft man en vrouw na die eerste huwelijksluiting - beschreven in Genesis 2 - niet alleen gelaten. Hij gaf ze aanwijzingen waarmee ze aan het werk konden gaan, drie ingrediënten die in Genesis 2 aan de orde komen.

Allereerst 'ouders verlaten', waarbij twee zelfstandige mensen de heel bewust verantwoordelijkheid voor elkaar aanvaarden door een zelfstandige sociale eenheid te worden.

In de tweede plaats 'elkaar aanhangen', waarbij man en vrouw bereid zijn eigen 'persoonlijk' leven ondergeschikt te laten zijn aan een gezamenlijk leven. Het betekent dat man en vrouw het accent gaan leggen op de 'gezamenlijkheid' zonder hun eigen persoonlijkheid te verloochenen. Ze willen dan als twee persoonlijkheden sámen optrekken en noodzakelijke aanpassingen ondergaan. Ze willen voor elkaar 'een open boek' worden, transparant en bereikbaar. Ze durven in elkaars nabijheid zichzelf te zijn; hun gedachten en gevoelens te tonen, hun verlangens, zorgen en zelfs hun falen te bespreken.

Tenslotte: 'één vlees worden'. God noemt dit als derde aspect omdat Hij weet dat innerlijke eenwording aan 'vleselijke', seksuele eenwording vooraf moet gaan, wil de gave van de seksualiteit tot haar recht komen. God verlangt dat man en vrouw een eenheid naar geest, ziel en lichaam zullen beleven. Dat ze niet langer twee, maar één zijn. Een twee-eenheid.

Een realistische huwelijksverwachting betekent daarom:

- Toewijding aan een ideaal, m.a.w. toewijding aan de bedoeling van God voor het huwelijk waarbij Hij man en vrouw aan elkaar geeft als een twee-eenheid.
- Toewijding aan elkáár waarbij de partners elkaar over en weer trouw willen zijn en elkaar gelukkig willen maken.
- Toewijding aan God die man en vrouw schiep om als een twee-eenheid samen met Zijn opdracht voor de wereld aan het werk te gaan.
- Toewijding aan de noodzakelijke groei.

God gebruikt tijd

In Deuteronomium 24:5 lezen we dat de man ná zijn huwelijk een jaar vrijgesteld mag zijn van militaire dienst 'om zijn vrouw te verheugen'. God wist dat man en vrouw tijd nodig hebben om elkaar goed te leren kennen. Dat het elkaar 'aanhangen' in de praktijk gevormd moet worden. En in Psalm 127:1 lezen we: *'Als de HEERE het huis niet bouwt, tevergeefs zwoegen zijn bouwers eraan; als de HEERE de stad niet bewaart, tevergeefs waakt de wachter.'*

Als man en vrouw mogen we 'bouwers' zijn. We mogen ons actief voor de uitbouw van ons huwelijkshuis inzetten, maar dan mét de Heer. God wil de basis zijn van de huwelijksrelatie en man en vrouw helpen om die twee-eenheid te zijn zoals Hij het bedoelde. Hij wil deel uitmaken van de relatie en als Bouwer en Bewaker aanwezig zijn.

Het woord 'bewaren' in Psalm 127 geeft onder meer weer dat een realistische huwelijksrelatie om waakzaamheid vraagt, om een alerte houding op mogelijke gevaren.

Ook hierin wil de Here God leiden en ons opmerkzaam maken.

Elkaar overvragen?

Niet alleen het belang van een realistische huwelijksverwachting is belangrijk maar óók een realistische verwachting van elkaar. Soms hebben we de neiging onze partner te 'overvragen' en omdat die verwachting te hoog is, is de teleurstelling er ook eerder, die te zijner tijd kan resulteren in een stuk vervreemding.

Hoe kunnen partners realistisch met elkaar omgaan?

Laten we eens enkele aspecten noemen:

- Door open te zijn ten aanzien van elkaars beperkingen.
- Door duidelijk te bespreken dat 'gezamenlijkheid' niet inhoudt dat je eigen persoonlijkheid begraven wordt. Toewijding en gerichtheid op elkaar krijgt zelfs een diepere waarde als beide partners wéten wat ze elkaar te bieden hebben.
- Door met elkaar te bespreken hoe je elkaars rol ziet, en welke ontwikkeling nodig is om samen beter te kunnen functioneren.
- Door te aanvaarden dat je beiden moet groeien in de relatie.
- Door problemen rondom deze groei niet negatief te benaderen, maar te zien als uitdagingen om elkaar beter te leren kennen.
- Door je steeds weer bewust te zijn dat je voor elkaar gekozen hebt en niet onder invloed van het huidige, zelfstandige denken te makkelijk echtscheiding wilt gaan overwegen.

- Door de ander niet te willen veranderen! Alleen God kan mensen veranderen. Daarbij kan Hij wel onze houding ten opzichte van onze partner gebruiken. Een houding van liefde en aanvaarding. Alleen dán geven we de ander de ruimte om te veranderen. Huwelijksgeluk is niet iets vanzelfsprekends. Het vraagt toewijding aan de relatie, aan elkaar en aan God. Daarbij moeten we een proces van ontwikkeling aanvaarden, want uiteindelijk vraagt iedere relatie om beweging en ontplooiing.

Communicatie

Bij deze ontplooiing speelt niet alleen aanvaarding van elkaar een grote rol maar ook groeiende communicatie. Velen ontwikkelen de kunst van zinvolle communicatie onvoldoende, met het gevolg dat de relatie oppervlakkig beleefd kan worden.

Dr. Art Robertson en zijn vrouw Linda - beiden actief in het verzorgen van communicatiecursussen - stellen dat 87% van de gehuwde mensen als grootste probleem ervaren dat hun partner niet kan luisteren.

Art: 'Als mensen pas getrouwd zijn, kunnen ze over het algemeen goed luisteren. Maar geleidelijk aan gaan ze té vanzelfsprekend met elkaar om. Ze zijn alleen nog geïnteresseerd in feiten en niet langer in de betekenis achter de woorden. Ik ervaar het zelf ook, bijvoorbeeld als Linda in herhalingen moet vallen omdat ik haar de eerste keer niet begrepen heb.'

Daarom stelt hij eveneens dat een je duidelijk leren uitspreken belangrijk is om het luisteren te bevorderen. Het betekent onder meer dat je de moed moet hebben om je standpunt steeds weer te verwoorden tot het begrepen wordt. Zonder door te slaan in 'zeuren' of 'drammen'.

Enkele suggesties op dit gebied zijn: wachten op een goed moment en duidelijk maken dat je graag over iets wilt spreken door bijvoorbeeld de vraag te stellen: 'Ik weet dat je het op dit moment druk hebt maar kunnen we vanavond even bijpraten?' Verder is het van belang niet te vergeten dat je in het verlangen om zelf begrepen en gehoord te worden, niet de behoeften van de ander uit het oog verliest.

Nog enkele suggesties:

- Als je je afvraagt of je je partner wel goed begrepen hebt, zeg dan bijvoorbeeld: 'Bedoel je soms... (vul maar in) ... of heb ik je verkeerd begrepen?'
- Probeer je te concentreren op dat wat je begrijpt en ga van daaruit verder spreken. Dan kan een gesprek opbouwend zijn en begrip voor elkaar groter worden.
- Luister zonder direct commentaar te geven.
- Blijf respect tonen ook al ben je het met een bepaalde uitspraak niet eens. Zo gauw kunnen we onze partner het gevoel geven de mening mét hem of haar af te wijzen... Gevoelens van boosheid op zichzelf zijn niet het probleem, wél als we er verkeerd mee omgaan. Paulus zei terecht in Efeze 4:26: '*Word boos, maar zondig niet...*' Verschil van inzicht zal altijd blijven bestaan, maar in dit alles mogen we door elkaar gestimuleerd, gecorrigeerd en gevormd worden.

Communicatie vraagt daarom acceptatie van elkaar en de bereidheid ons te willen verplaatsen in de leef-, gevoels- en denkwereld van de ander waarbij we de ander willen begrijpen. Verder vraagt het een kwetsbare instelling om de ander in de gelegenheid te stellen je beter te leren kennen. Ook een houding van vergeving is wezenlijk, waarbij je vanuit de verzoening met God je met elkaar kunt verzoenen en kunt groeien in liefde.

Bijbelleessuggestie:

Kolossenzen 3:5-17

Om over na te denken / gespreksvragen:

1. Welke barrières ervaar ik vaak wanneer het op onderlinge afstemming aankomt?
2. Hoe ervaar ik de balans tussen luisteren en spreken?

Tekst: Marleen Ramaker
© 2006
St. Bijbel, Media & Samenleving